



Міністерство освіти і науки України  
Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий економіки та менеджменту  
Кафедра суспільних дисциплін

**07-03-167**

## **МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

до лабораторних занять з навчальної дисципліни

**«Методики викладання у вищій школі»**

для здобувачів вищої освіти

другого (магістерського) рівня

за освітньо-професійною програмою

**«Педагогіка вищої школи»**

спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»

денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-  
методичною радою з якості  
ННІЕМ

Протокол № 2 від 12.12. 2019 р.

Рівне – 2019

Методичні вказівки до лабораторних занять з навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Сокаль В. А. – Рівне : НУВГП, 2019. – 31 с.

Укладач: Сокаль В. А., канд. педагогічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Олексін Ю. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін.

Керівник освітньої програми спеціальності Якубовська С. Я.



Національний університет  
водного господарства  
та природокористування

© В. А. Сокаль, 2019  
© НУВГП, 2019



## ЗМІСТ

1. Вступ.....	4
2. Мета та завдання дисципліни.....	6
3. Методичні поради для роботи над дисципліною.....	9
4. Програма навчальної дисципліни.....	10
5. Теми лабораторних занять.....	15
6. Плани лабораторних занять.....	15
7. Самостійна робота.....	25
8. Додаткові індивідуальні завдання для денної форми навчання.....	26
9. Оформлення звіту про самостійну роботу.....	27
10. Методи контролю.....	28
11. Розподіл балів, які отримують студенти.....	29
12. Шкала оцінювання.....	29
13. Методичне забезпечення.....	29
14. Рекомендована література.....	30
15. Інформаційні ресурси.....	31



# 1. Передмова

Вивчення дисципліни «Методика викладання у вищій школі» передбачає підготовку національної еліти, яка здатна оволодіти освітньо-світоглядною парадигмою гуманітаризації, гуманізації і демократизації вищої освіти, забезпечує різнобічний розвиток особистості викладача і студента ЗВО.

Для успішного здійснення професійної діяльності необхідними є знання про сутність та складові поведінки людини, знання про закономірності перебігу психічних процесів, сутність психічних станів людини, індивідуально-психологічні властивості особистості, а також психологічні (суспільні за своєю внутрішньою сутністю) фактори розвитку міжособистісних та міжгрупових стосунків.

Метою вивчення навчальної дисципліни є пізнання закономірностей психічної діяльності та індивідуально-психологічних властивостей особистості; формування потреби в особистісному розвитку, вмінь виявляти психологічні особливості інших людей та будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі навчання, системи психолого-педагогічних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності, підвищенню психологічної культури викладачів і студентів ВНЗ.

Навчальна програма дисципліни «Методика викладання у вищій школі» розрахована на студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки магістрів, а також для слухачів факультетів підвищення кваліфікації Інститутів післядипломної освіти.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- засвоєння основних термінів і понять педагогіки вищої школи на рівні відтворення, тлумачення та використання їх у повсякденному та професійному житті;
- опанування знань про психолого-педагогічні особливості студентського періоду життя людини та усвідомлення закономірностей професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців;



- формування вмінь і навичок використання психодіагностичних методик відповідно до їх призначення, психолого-педагогічних знань про студента та викладача ЗВО для аналізу конкретних ситуацій в професійній діяльності.



Національний університет  
водного господарства  
та природокористування



## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Методика викладання у вищій школі» передбачає здобуття студентами уявлень про педагогіку і методику викладання у вищій школі як про галузі науки.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування потреби в особистісному розвитку, вмінь будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі навчання, системи психолого-педагогічних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності.

### **Завдання вивчення дисципліни**

**Методичні:** забезпечити підготовку магістрів до комплексного вирішення завдань дослідницької роботи, вміння застосовувати загально прийняті форми і методи навчально-виховної роботи у практичній роботі вищого навчального закладу.

**Когнітивні:** сформувати знання з використання ефективних форм і методів навчання та виховання з метою формування гармонійно розвиненої особистості.

**Практичні:** підготувати студентів до викладання дисциплін професійно-орієнтованого циклу, сформувати уміння проведення виховної роботи зі студентами, батьками, педагогічним колективом та громадськістю відповідно до мети національного виховання.

### **Основними завданнями навчальної дисципліни є:**

- засвоєння основних термінів і понять педагогіки вищої школи;
- тлумачення та використання їх у професійній діяльності;
- формування вмінь і навичок використання психолого-педагогічних знань в професійній та педагогічній діяльності.

Згідно з вимогами державних стандартів щодо вищої освіти, магістр, вивчаючи дисципліну «Методика викладання у вищій школі», повинен

### **знати:**

- сутність і закономірності розвитку особистості, анатомо-фізіологічні, психологічні та вікові особливості

студентів;

● **зміст** основних індивідуально-психологічних характеристик, значення та співвідношення пізнавальної (інтелектуальної) та емоційно-вольової (афективної) сфери викладача і студента ВНЗ;

● структуру, функції та зміст основних видів діяльності викладача і студента ;

● історичний контекст формування та зміст основних педагогічних категорій (освіта, навчання, виховання, розвиток, професійна підготовка);

● основні складові та напрями сучасних психологічних досліджень;

● психологічну структуру та основні підходи до вивчення особистості викладача і студента

● діагностику і методи визначення рівнів вихованості студентської молоді; типологію студентської молоді;

● основний зміст державного стандарту вищої освіти та напрями реформування системи освіти в Україні відповідно до вимог сучасного суспільства

● методи аналізу ефективності педагогічного управління процесом формування особистості студента;

● теорію та методiku національного навчання і виховання, специфіку роботи куратора, вихователя групи продовженого дня, вихователя школи-інтернату та дитячого

● принципи, форми і методи організації навчально-виховної роботи з студентами;

● принципи організації різних студентських об'єднань, студентських колективів та керівництва ними;

● методiku аудиторної і поза аудиторної роботи з студентами зі свого предмета

● методiku підготовки навчально-методичного комплексу дисципліни;

● методiku проведення лекційних, практичних та семінарських занять.

**уміти:**



- визначати конкретні завдання навчально-виховного впливу, виходячи із загальної мети національного виховання, рівня вихованості студентського колективу і умов навколишнього середовища;
- володіти методами і формами організації навчально-виховного процесу, педагогічної діагностики та педагогічного прогнозування;
- визначати мету навчання і виховання у відповідності з рівнем вихованості студентів, будувати навчально-виховний процес на основі глибокого і систематичного вивчення студентської молоді, їх інтересів і запитів;
- регулювати і корегувати міжособистісні стосунки в студентському колективі, проводити в ньому профілактику розмежування, конфронтації: формувати гуманні відносини зі студентами на рівні співпраці з урахуванням національних традицій;
- зробити студентське самоврядування ефективним виховним засобом;
- налагоджувати стосунки з батьками студентів, вести педагогічну пропаганду, домагаючись єдності виховних впливів ВНЗ, позашкільних установ, сім'ї та громадськості;
- сприяти самовихованню, самоосвіті та саморозвитку студентів;
- використовувати у навчально-виховній роботі духовні надбання рідного народу; володіти основними категоріями психолого-педагогічних знань та застосовувати їх при виконанні теоретичних і практичних завдань;
- розробляти навчально-методичний комплекс дисципліни;
- проводити лекційні, практичні та семінарські заняття;
- керувати самостійною роботою студентів;
- інтерпретувати дані досліджень та визначати напрями корекційної роботи з урахуванням індивідуально-психологічних властивостей особистості студента.
- застосовувати принцип наукової організації педагогічної праці;





- аналізувати, узагальнювати і використовувати передовий педагогічний досвід, досягнення психолого-педагогічної науки, систематично підвищувати свою педагогічну кваліфікацію.

### **3. Методичні поради для роботи над дисципліною**

Зміст дисципліни реалізується опануванням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи.

Напрямами самостійної роботи з вивчення курсу є: вивчення окремих тем та питань, підготовка фіксованих виступів, підготовка до семінарських занять, виконання індивідуальних завдань.

Для розуміння студентами змісту курсу, системи семінарських занять та самостійного вивчення, форми підсумкового контролю вказівки містять програму навчальної дисципліни, теми і плани семінарських занять, теми самостійної роботи та вимоги до звіту про її виконання, індивідуальні завдання, критерії оцінювання, питання до підсумкового контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси.

Для успішної підготовки до семінарського заняття розділ «Плани семінарських занять» містить тему, вид семінарського заняття, методи, які будуть застосовуватись в процесі проведення семінару, мотивацію навчання, мету, актуалізацію опорних знань, план, основні поняття, зміст узагальнення вивченого, завдання для підготовки до семінарського заняття, контрольні запитання до теми та літературу з вказівкою сторінок вивчення відповідної теми.

З метою актуалізації опорних знань, узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів студентам пропонується опрацювання конспекту лекції, рекомендованої літератури та контрольні запитання для самоперевірки.



#### **4. Програма навчальної дисципліни**

**Змістовий модуль 1. Методика застосування традиційних організаційних форм і методів навчання у ЗВО**

**Тема 1. Підготовка магістрів до викладання у ЗВО. Спеціалізація, зміст, планування та організування навчання у сучасній вищій школі**

Закон України «Про вищу освіту»: галузеві стандарти. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах: нормативно-правова база організації навчального процесу, форми організації навчання, навчальний час студента, робочий час викладача, форми навчання. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти: навчальний план, навчальна програма, підручник, методичні рекомендації. Зміст стандартизації і гуманізації вищої професійно-педагогічної освіти на рівні навчальних планів і програм. Методична робота у вищому навчальному закладі: зміст, керівництво, форми.

**Тема 2. Методика підготовки і проведення лекційних занять у ЗВО**

Лекція як форма організації і метод навчання. Види лекцій. Функції лекцій. Підготовка та організація лекційних занять. Методика і техніка читання лекцій. Сучасні проблеми лекційного викладання. Оцінка якості лекцій. Навчально-методичне забезпечення проведення лекцій.

**Тема 3. Методика підготовки і проведення семінарського, практичного, лабораторного заняття**

З історії питання про виникнення семінарських занять. Семінарські заняття як форма організації навчання. Види і методика проведення семінарських занять. Дискусія як метод навчання у вищій школі. Методика проведення практичного заняття. Методика підготовки та проведення лабораторного заняття.

**Тема 4. Методика підготовки і проведення факультативів, спецкурсів та спецсемінірів у вищому навчальному закладі**



Методика проведення факультативів, спецкурсів та спецсемінірів у вищому навчальному закладі. Оцінка якості семінару, практичного, лабораторного заняття. Навчально-методичне забезпечення проведення семінарського, практичного, лабораторного заняття, факультативів, спецкурсів, спецсемінірів.

Тема 5. Методика підготовки, написання й захисту магістерської роботи.

Вибір теми наукового дослідження. Формулювання наукового апарату дослідження. Опрацювання науково-методичної та філософської літератури з предмету дослідження. Планування роботи над магістерським дослідженням. Етапи проведення психолого-педагогічного експерименту. Обробка результатів наукового дослідження. Формулювання висновків наукового дослідження. Оформлення використаних літературних джерел. Захист магістерської роботи. Вимоги до підготовки презентації

**Тема 6. Методика організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності, науково-дослідної й індивідуальної роботи студентів у ЗВО**

Сутність і значення самостійної роботи студентів. Види самостійних робіт і педагогічне керівництво ними.

Загальні засади науково-дослідної роботи студентів. Види і форми науково-дослідної роботи студентів. Вимоги і методичні рекомендації щодо написання і захисту магістерської роботи.

Методика організації і проведення індивідуальних занять, консультацій. Методика організації і проведення навчальної і виробничої практики студентів.

Навчально-методичне забезпечення самостійної навчально-пізнавальної діяльності, науково-дослідної й індивідуальної роботи, індивідуальних занять, консультацій, навчальної і виробничої практики студентів.

Змістовий модуль 2. Основи педагогічного контролю. Методика застосування інноваційних технологій навчання у ВНЗ



## **Тема 7. Методика організування контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів. Оцінка знань студентів у ЗВО**

З історії питання про контроль і оцінку знань студентів. Компоненти, функції і види контролю знань студентів. Методи і форми організації контролю знань, шляхи їх удосконалення. Критерії і норми оцінки знань. Рейтингова система оцінки знань. Методичне забезпечення контролю і оцінки знань студентів.

## **Тема 8. Методика застосування сучасних технологій навчання у ЗВО**

Сутність педагогічної інноватики. Методика використання проблемного навчання.

Методика застосування в навчальному процесі інтерактивних технологій навчання: кооперативне навчання, технології навчання у грі, метод проектів, тренінгові методи навчання, моделювання навчальних тем на основі дискусії. Структура занять при застосуванні інтерактивних методик.

## **Тема 9. Методика застосування інформаційних технологій у вищому навчальному закладі**

Методика використання інформаційних технологій навчання: комп'ютерні засоби професійно-педагогічної комунікації: електронні видання навчального призначення, комп'ютерні системи навчального призначення, аудіо- та відео навчальні матеріали, глобальна мережа Інтернет.

Тема 10. Методика підготовки дистанційного курсу навчальної дисципліни.

Дистанційна освіта, як альтернативна форма здобуття вищої освіти. Методика підготовки онлайн занять. Методика підготовки тестових завдань для дистанційної форми навчання. Методика викладання дистанційних курсів навчальних дисциплін.

## Структура навчальної дисципліни



Національний університет  
водного господарства  
та природокористування

Назви тем змістових модулів	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усь ого	л	лаб	ср	Ус ьог о	л	с	ср
<b>Змістовий модуль 1.</b>								
<b>Тема 1.</b> Підготовка магістрів до викладання у ЗВО	15	2	2	9	15	2	2	9
<b>Тема 2.</b> Методика підготовки і проведення лекційних занять у ЗВО.	15	2	2	9	15		2	9
<b>Тема 3.</b> Методика підготовки і проведення семінарського, практичного, лабораторного заняття.	15	2	2	9	15		2	9
<b>Тема 4.</b> Методика підготовки і проведення факультативів, спецкурсів та спецсемінарів	15	2	2	9	15			9
<b>Тема 5.</b> Методика підготовки, написання й захисту магістерської роботи	15	2		9	15		2	9
<b>Тема 6.</b> Методика організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів.	15	2		9	15		2	9
<b>Всього</b>	<b>90</b>	<b>20</b>	<b>20</b>	<b>20</b>	<b>60</b>	<b>2</b>	<b>8</b>	<b>56</b>

## Змістовий модуль 2.

<b>Тема 7.</b> Методика організування контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.	15	2	2	9	15		2	9
<b>Тема 8.</b> Методика застосування сучасних технологій навчання у ЗВО.	15	2	2	9	15			9
<b>Тема 9.</b> Методика застосування сучасних технологій навчання у ЗВО.	15	2	2	9	15			9
<b>Тема 10.</b> Методика підготовки дистанційного курсу навчальної дисципліни	15	2	2	9	15			9
<b>Усього</b>	<b>90</b>	<b>20</b>	<b>20</b>	<b>20</b>	<b>60</b>	<b>-</b>	<b>2</b>	<b>58</b>
<b>Разом</b>	<b>180</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>120</b>	<b>180</b>	<b>2</b>	<b>8</b>	<b>170</b>



## Структура навчальної дисципліни

### 5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Методика створення навчально-методичного комплексу дисципліни	2
2.	Основи методичної побудови та методичного забезпечення різних видів лекцій	2/2
3	Методика підготовки, проведення та створення методичного забезпечення семінарського та практичного заняття	2/2
4	Методика підготовки і проведення факультативів, спецкурсів та спецсемінарів у вищому навчальному закладі	2
5	Методика підготовки, написання й захисту магістерської роботи	2/2
6	Методика організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів.	2/2
7	Методичне забезпечення контролю і оцінки знань студентів	2
8	Методика застосування сучасних технологій навчання у ЗВО.	2
9	Методика застосування сучасних технологій навчання у ЗВО.	2
10	Методика підготовки дистанційного курсу навчальної дисципліни	2
	Разом	20/8

### 6. Плани лабораторних занять

#### Лабораторне заняття № 1

**Тема:** Методика створення навчально-методичного комплексу дисципліни

**Методи:** бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота



**Мотивація навчання** особистісне і професійне

самовдосконалення

**Узагальнення вивченого:** виконання вправ, робота з психолого-педагогічними тестами, тестовий контроль знань,

### **Література:**

1. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. С.75-81.

2. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : підручник. 2-є вид. К. : Каравела, 2008. С.155-181.

3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. С.32-41 (Альма-матер).

4. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 172-184.

### **Завдання для підготовки до лабораторного заняття**

**I.** З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

#### **Завдання для самостійної роботи**

1. Визначити предмет і завдання методики викладання у вищій школі.
2. Охарактеризувати основні категорії методики викладання у вищій школі.
3. Визначити основні тенденції розвитку освіти.

#### **Завдання для індивідуальної роботи.**

1. Законспектувати основні положення Закону України “Про вищу освіту”.
2. Проаналізувати різні підходи до методики викладання навчальних дисциплін у ЗВО.
3. Підготувати навчально методичний комплекс диципліни блоку професійної підготовки.

### **Лабораторне заняття № 2**

**Тема.** Основи методичної побудови та методичного



забезпечення різних видів лекцій.



Національний університет  
водного господарства  
та природокористування

### **Завдання до самостійної роботи**

1. Визначити функції викладачів ЗВО.
2. Особливості навчально-педагогічної діяльності викладача ЗВО.
3. Охарактеризувати різні види лекційного заняття.
4. Визначити особливості підготовки лекційного заняття.

### **Завдання для індивідуальної роботи.**

1. Підготувати конспект лекційного заняття (відповідно до спеціальності).
2. Проаналізувати поняття "педагогічна майстерність викладача ЗВО".

### **Лабораторне заняття № 3**

**Тема:** Методика підготовки, проведення та створення методичного забезпечення семінарського та практичного заняття

**Методи:** бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота  
вміти застосовувати отримані знання в професійній діяльності

**Мотивація навчання** особистісне і професійне самовдосконалення

**Основні поняття:** студентство, адаптація, типологія студентства, компетентність, соціалізація, психологічна готовність

**Узагальнення вивченого:** діагностика знань, виконання вправ, робота з психолого-педагогічними тестами.

### **Література:**

1. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення : навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К. : «ЕксОб», 1999. С. 252-260.

2. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. С.89-177.

3. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: Посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 70-79.

4. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К. : Видавничий центр «Академія», 2011. 28 с.

5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К.: «Академвидав», 2006. С. 105-167, 213-226 (Альма-матер).

#### **Завдання для підготовки до лабораторного заняття**

І. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

#### **Завдання для самостійної роботи.**

1. Обґрунтувати поняття навчально-професійної діяльності та її ознаки. Професійна «Я-концепція» студента.

2. Дати характеристику фаховій компетентності як показник психологічної готовності студента до професійної діяльності: кваліфікаційна характеристика.

3. Дати характеристику емоційному інтелекту як складова професійного успіху.

4. Визначити роль самовиховання в професійному зростанні студента.

#### **Завдання для індивідуальної роботи.**

1. Законспектувати права та обов'язки студентства із Закону України «Про вищу освіту».

2. Підготувати конспект семінарського та практичного заняття.

#### **Лабораторне заняття № 4**

**Тема:** Методика підготовки і проведення факультативів, спецкурсів та спецсеминарів у вищому навчальному закладі.

**Методи:** бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

**Мотивація навчання** особистісне і професійне самовдосконалення

**Узагальнення вивченого:** діагностика знань, виконання вправ, робота з психолого-педагогічними тестами.

#### **Література:**

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. К., 2003.



2. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення : навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К. : «ЕксОб», 1999. С. 252-260.

3. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.

4. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 70-79.

5. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К. : Видавничий центр «Академія», 2011. 528 с.

6. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К.: «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

### **Завдання для підготовки до лабораторного заняття**

I. З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

### **Завдання для самостійної роботи.**

1. Визначити джерела змісту освіти у вищій школі.
2. Дати характеристику навчальному плану.
3. Дати характеристику навчальній програмі.
4. Визначити вимоги до навчальних підручників та посібників у вищій школі.

### **Завдання для індивідуальної роботи.**

1. Розробити робочу навчальну програму дисципліни вільного вибору.
2. Розробити тематику спецкурсу заняття для освітнього рівня «магістр».
3. Побудувати схему процесу навчання у вищій школі.

## **Лабораторне заняття № 5**

**Тема.** Методика підготовки, написання й захисту магістерської роботи

**Методи:** бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота



**Узагальнення вивченого:** діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами.

### **Література**

1. Бондар В. І. Дидактика або теорія освіти і навчання. К., 1999.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. К., 2003.
3. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення : навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К. : «ЕксОб», 1999. С. 252-260.
4. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.
5. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 70-79.
6. Фіцула М.М. Педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К. : Видавничий центр «Академія», 2011. 528 с.
7. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи. К. : Видавничий центр «Академія», 2010. 544 с.
8. Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.).

### **Завдання для підготовки до лабораторного заняття**

**I.** З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

### **Завдання для самостійної роботи.**

1. Дайте загальну характеристику методам навчання.
2. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.



4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

5. Які засоби навчання використовуються у навчальному процесі..

#### **Завдання для індивідуальної роботи.**

1. Визначити науковий апарат магістерського дослідження.
2. Скласти план магістерської роботи.
3. Побудувати схему методів навчання

#### **Лабораторне заняття № 6**

**Тема:** Методика організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів.

**Методи:** бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

**Мотивація навчання** особистісне і професійне самовдосконалення

**Узагальнення вивченого:** діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами.

#### **Література:**

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. К., 2003.
2. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення : навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К. : «ЕксОб», 1999. С. 252-260.
3. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.
4. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: Посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 70-79.
5. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К. : Видавничий центр «Академія», 2011. 528 с.
6. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

#### **Завдання для підготовки до лабораторного заняття**

**І.** З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши

конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

### **Завдання для самостійної роботи.**

1. Педагогічний контроль та основні форми його здійснення.
2. Визначити особливості самостійної роботи студентів. Виробнича практика студентів.
3. Сутність та функції педагогічного спілкування. Структура педагогічного спілкування.
4. Педагогічні конфлікти, їх види і причини виникнення. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів.

### **Завдання для індивідуальної роботи.**

1. Підготувати лекційне заняття з професійно-орієнтованої дисципліни визначити питання для самостійного опрацювання студентів.
2. Скласти план практичного заняття з професійно-орієнтованої дисципліни, запропонувати завдання для самостійної роботи студентів.
3. Побудувати модель педагогічного спілкування викладачів та студентів
4. Визначити правила педагогічного спілкування.

### **Лабораторне заняття № 7**

**Тема:** Методичне забезпечення контролю і оцінки знань студентів

**Методи:** бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

**Мотивація навчання** особистісне і професійне самовдосконалення

**Узагальнення вивченого:** діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами, тестовий контроль знань

**Література:**

1. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посібник. К. : ВЦ «Академія», 2006. С. 113-209 (Альма-матер).

2. Савчин М. В. Педагогічна психологія : навч. посіб. К. : Академвидав, 2007. С. 344-3348 (Альма-матер).

3. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 70-79.

4. Філоненко М. М. Психологія спілкування. підручник. К. : Центр учбової літератури, 2008. С. 151.

5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. С.53-57 (Альма-матер).

### **Завдання для підготовки до лабораторного заняття**

**I.** З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

#### **Завдання для самостійної роботи.**

1. Визначити основні форми контроль за навчальною діяльністю студентів у ЗВО.
2. Шкала оцінювання та критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.

#### **3. Завдання для індивідуальної роботи.**

1. Розробити критерії оцінювання з професійно-орієнтованої дисципліни.

### **Лабораторне заняття № 8 -9**

**Тема:** Методика застосування сучасних технологій навчання у ЗВО

**Методи:** бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

**Мотивація навчання** особистісне і професійне самовдосконалення

**Узагальнення вивченого:** діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами, тестовий контроль знань

### **Література:**

1. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посібник. К.: ВЦ «Академія», 2006. С. 113-209 (Альма-матер).
2. Савчин М. В. Педагогічна психологія : навч. посіб. К. : Академвидав, 2007. С. 344-348 (Альма-матер).
3. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 70-79.
4. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2008. С. 151.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К.: «Академвидав», 2006. С.53-57 (Альма-матер).

### **Завдання для підготовки до лабораторного заняття**

**I.** З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

### **Завдання для самостійної роботи.**

1. Визначити основні тенденції розвитку світової педагогічної науки.
2. Розробити класифікацію сучасних технологій навчання.

### **Завдання для індивідуальної роботи.**

1. Провести фрагмент заняття з використанням сучасних технологій навчання.
  4. Скласти анкету на виявлення інтересів першокурсників.
  5. Скласти план виховної роботи куратора на місяць.

### **Лабораторне заняття № 10**

**Тема:** Методика підготовки дистанційного курсу.

**Методи:** бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

**Мотивація навчання** особистісне і професійне



**Узагальнення вивченого:** діагностика знань, виконання вправ, робота з психологічними тестами, тестовий контроль знань

### Література:

1. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посібник. К.: ВЦ «Академія», 2006. С. 113-209 (Альма-матер).
2. Савчин М. В. Педагогічна психологія : навч. посіб. К. : Академвидав, 2007. С. 344-348 (Альма-матер).
3. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 70-79.
4. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2008. С. 151-1й8.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. С.53-57 (Альма-матер).

### Завдання для підготовки до лабораторного заняття

**I.** З метою узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів, опрацювавши конспект та рекомендовану літературу, знати відповіді на запропоновані запитання.

#### Завдання для самостійної роботи.

1. Визначити основні особливості дистанційної освіти.
2. Визначити особливості роботи студентів на різних платформах.

#### Завдання для індивідуальної роботи.

1. Розробити дистанційний курс з дисципліни вільного вибору студента.

### 7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Історія становлення педагогіки вищої школи	4/6
2	Методи педагогічних досліджень.	4/4
3.	Педагогічна майстерність викладача ЗВО	4/6
4.	Актуальні проблеми дидактики на сучасному етапі..	4/6
5	Методи, прийоми і форми організації навчання	4/6
6.	Методи, прийоми і форми виховання у вищій школі	4/6

7.	Організація самостійної роботи студентів	4/6
8.	Сучасні технології навчання у ЗВО	4/6
9.	Роль вищого навчального закладу в процесі соціалізації особистості студента як фахівця	4/6
10.	Роль самовиховання в професійному зростанні студента	4/4
11.	Психологія стилів педагогічної діяльності	4/6
12.	Формування комунікативної культури викладача і студента	4/6
13.	Психолого-педагогічні особливості студентської групи	4/6
14.	Педагогічне спілкування	4/6
15.	Сучасні форми організації навчання в ЗВО. Альтернативна освіта	4/4
	Всього	60/84

## 8. Додаткові індивідуальні завдання для денної форми навчання

1. Скласти порівняльну таблицю педагогічних поглядів вітчизняних і зарубіжних педагогів.
2. Розробити анкету по вивченню інтересів першокурсників.
3. Підібрати ситуації, які свідчать про вплив різних факторів на розвиток і формування особистості.
4. Зобразити схематично систему освіти в Україні .
5. Скласти схему методів виховання.
6. Розробити інтелектуальну гру для студентів .
7. Підібрати приклади педагогічних вимог.
8. Написати конспект бесіди на морально-етичну тему зі студентами на годину куратора.
9. Виписати із українських фольклорних джерел (прислів'я , приказки, пісні, казки, легенди, вірші) приклади ставлення народу до праці, її роль в житті людини.
10. Виписати 10 прислів'їв, що стосуються проблем сімейного виховання; 10 порад для батьків яких варто дотримуватися в системі сімейного виховання.



11. Скласти схему структури управління і керівництва загальноосвітніми закладами в Україні.

12. Скласти порівняльну таблицю дидактичних поглядів вітчизняних і зарубіжних дидактів.

13. Скласти розклад занять на тиждень для студентів 1 го курсу відповідної спеціальності .

14. Дати характеристику навчальному підручнику (підручник за вибором) .

15. Скласти розповідь-опис, розповідь-пояснення, художню розповідь; скласти питання до бесіди (тема за вибором); підібрати вправу за зразком, коментовану вправу, творчу вправу; описати дидактичну гру і виготовити до неї наочність (дисципліна за вибором).

16. Розробити лекційне заняття з професійно-орієнтованої дисципліни.

17. Розробити тестові завдання по перевірці рівня засвоєння знань, умінь і навичок учнів (дисципліна за вибором) – 2 год.

18. Скласти схему структури процесу виховання.

## **9. Оформлення звіту про самостійну роботу**

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи» є складання письмового звіту за темами, вказаними в таблиці.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем

### **Види самостійної роботи**

1. Письмовий звіт за темами, вказаними в таблиці.
2. Психолого-педагогічний портрет майбутнього фахівця.
3. Презентація наукового фільму з психології і педагогіки.
4. Підготовка презентації до реферату.
5. Презентація наукової статті.
6. Написання наукової статті для публікації у студентському збірнику.
7. Підготовка виступу на студентську конференцію.
8. Участь в олімпіаді з психології і педагогіки.



## 10. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з семінарських занять – на основі перевірки конспектів та виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, психолого-педагогічні дослідження та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;
- 60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;



80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

### 11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										підсумок	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Екз.	сума
T1	T2	T3	T4	T5	T7	T8	T9	T10	T11		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
30					30					40	100

### 12. Шкала оцінювання

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	відмінно
82 – 89	добре
74 – 81	
64 – 73	задовільно
60 – 63	
35 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

### 13. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» включає:

1. Конспект лекцій на паперових носіях.



2. Конспект лекцій на електронних носіях.
3. Нормативні документи Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
4. Мультимедійні презентації до тем дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи».
5. Роздавальний матеріал до семінарських занять.

## **14. Рекомендована література**

### **Базова**

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. К., 2003.
2. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення : навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К. : «ЕксОб», 1999. С. 252-260.
3. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. 495 с.
4. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 70-79.
5. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К. : Видавничий центр «Академія», 2011. 528 с.
6. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. 352 с. (Альма-матер).

### **Допоміжна**

1. Власова О. І. Педагогічна психологія : навч. посібник / О. І. Власова. Київ : Либідь, 2005.
2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посібник. К.: ВЦ «Академія», 2006. 256 с. (Альма-матер).
3. Гончаров С. М. Основи педагогічної праці : навч. посібник / С. М. Гончаров. Рівне: РДТУ, 2001.
4. Державна національна програма „Освіта” (Україна ХХІ століття). К., 1994.
5. Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі.

Випуск 1. К.: УАЗТ, 2003. 420 с.

6. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність : підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамушенко, І. Ф. Кривонос, О. Г. Мирошник. Київ : Вища школа, 2004.

7. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2005. 448 с. (Альма-матер).

8. Савчин М. В. Педагогічна психологія : навч. посіб. К. : Академвидав, 2007. 424 с. (Альма-матер).

9. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 224 с.

10. Якубовська С. С. Психологія і педагогіка : навч. посібник / С. С. Якубовська. Рівне: НУВГП, 2012. 324 с.

### 15. Інформаційні ресурси

1. Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні»: URL <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2859-12>. (дата звернення 10.09.2019).
2. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/> (дата звернення 10.09.2019).
3. Наукова бібліотека НУВГП ([м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75](http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php)). URL: [http://nuwm.edu.ua/MySql/page\\_lib.php](http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php) (дата звернення 10.09.2019).
4. Цифровий репозиторій НУВГП. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/view/shufr/> (дата звернення 15.09.2019)